

VERKORTE INHOUDSOPGAVE

Voorwoord / V

Gebruikte afkortingen / XXIII

1. Inleiding / 1

2. Getuigenbewijs in de civiele procedure / 5

- 2.1 Getuigenbewijs en waarheidsvinding / 5
- 2.2 Getuigenbewijs waarover? / 10
- 2.3 Getuigenbewijs en deskundigenbewijs / 16
- 2.4 Getuigenbewijs en schriftelijk bewijs / 20
- 2.5 Modernisering van getuigenbewijs / 23

3. Wie kan getuige zijn? / 25

- 3.1 Inleiding / 25
- 3.2 Natuurlijke personen / 25
- 3.3 Partijgetuigen / 26
- 3.4 Minderjarigen en personen met een beperkte geestelijke ontwikkeling / 33

4. Bevel tot getuigenverhoor / 35

- 4.1 Inleiding / 35
- 4.2 Procesrechtelijk kader / 35
- 4.3 Het recht op getuigenbewijs / 37
- 4.4 Ambtshalve bewijs opdragen / 51
- 4.5 Het gelasten van een getuigenverhoor / 52
- 4.6 Afzien van bewijslevering door getuigen / 59

5. Voorbereiding van een getuigenverhoor / 61

- 5.1 Dagbepaling / 61
- 5.2 Plaatsbepaling / 62
- 5.3 Opgave van te horen getuigen / 63
- 5.4 Oproeping van getuigen / 64
- 5.5 Contact met een getuige voorafgaand aan het getuigenverhoor / 67

6. Getuigplicht en verschoningsrecht / 71

- 6.1 Inleiding / 71
- 6.2 Getuigplicht / 71
- 6.3 Verschoningsrecht / 80

7. Het horen van getuigen / 99

- 7.1 Inleiding / 99
- 7.2 Verhoor ter zitting / 99
- 7.3 Verhoor door één rechter / 101
- 7.4 Aanwezigheid van partijen / 102
- 7.5 Taal / 104
- 7.6 Volgorde van te horen getuigen / 105
- 7.7 Formaliteiten / 107
- 7.8 Het horen van een getuige met oog voor de bewijswaardering / 110
- 7.9 Meined / 114
- 7.10 Beletten van de beantwoording van een vraag / 116
- 7.11 Proces-verbaal van getuigenverhoor / 117
- 7.12 Sluiting en heropening van een getuigenverhoor / 121
- 7.13 Grensoverschrijdende rogatoire commissie / 123

8. Tegenbewijs door middel van getuigen / 127

- 8.1 Inleiding / 127
- 8.2 Tegenbewijs door middel van getuigenbewijs / 128
- 8.3 Het recht op contra-enquête / 131
- 8.4 Verzoekprocedures / 132

9. Voorlopig getuigenverhoor / 133

- 9.1 Inleiding / 133
- 9.2 Verzoek tot het houden van een voorlopig getuigenverhoor / 133
- 9.3 Bevoegde rechter / 135
- 9.4 Inhoud van het verzoek / 137
- 9.5 Behandeling van het verzoek / 138
- 9.6 Beoordeling van het verzoek / 138
- 9.7 Het horen van getuigen in een voorlopig getuigenverhoor / 142
- 9.8 Einde van een voorlopig getuigenverhoor / 144

10. Waardering van getuigenbewijs / 147

- 10.1 Inleiding / 147
- 10.2 Totstandkoming van een bewijsoordeel / 147
- 10.3 Gevolgen van een bewijsoordeel / 156
- 10.4 Voorlopig getuigenverhoor / 157

11. Kosten / 159

- 11.1 Inleiding / 159
- 11.2 Begroting van kosten / 159

- 11.3 Kostenveroordeling / 162
- 11.4 Voorlopig getuigenverhoor / 163

Lijst van aangehaalde literatuur / 165

Trefwoordenlijst / 179

Lijst van aangehaalde bepalingen / 183

Lijst van aangehaalde rechtspraak / 189

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord / V

Verkorte inhoudsopgave / VII

Inhoudsopgave / XI

Gebruikte afkortingen / XXIII

1. Inleiding / 1

- 1 Bewijsrecht / 1
- 2 Civiele zaken / 2
- 3 Overzicht en afgrenzing / 2
- 4 Normatief kader / 3

2. Getuigenbewijs in de civiele procedure / 5

2.1 Getuigenbewijs en waarheidsvinding / 5

- 5 Algemeen / 5
- 6 Bewijslevering en oordeelsvorming / 5
- 7 Vrij bewijsstelsel / 6
- 8 Beperkingen van vrij bewijsstelsel / 8
- 9 Noodzaak en relativiteit van getuigenbewijs / 9

2.2 Getuigenbewijs waarover? / 10

2.2.1 Inleiding / 10

- 10 Algemeen / 10
- 11 Uit eigen waarneming / 10

2.2.2 Betekenis van 'uit eigen waarneming' / 10

- 12 Ruime uitleg / 10
- 13 Zintuiglijke waarneming / 11
- 14 Van horen zeggen / 11

15	Indrukken / 12
16	Mening, conclusie en veronderstelling / 12
17	Eigen onderzoek / 13
18	Toetsing in cassatie / 14
2.2.3	<i>Feiten waarop een getuigenverklaring betrekking kan hebben / 14</i>
19	Ruim feitbegrip / 14
20	Afbakening van feiten / 15
21	Voor menselijke waarneming vatbare feiten / 16
2.3	Getuigenbewijs en deskundigenbewijs / 17
22	Algemeen / 17
23	Het onderwerp van de bewijslevering / 17
24	Invloed van partijen op de totstandkoming van het bewijs / 18
25	Mondelinge of schriftelijke interactie / 18
26	Waarnemingen van een derde / 19
27	De vervangbaarheid van getuige en deskundige / 19
2.4	Getuigenbewijs en schriftelijk bewijs / 20
28	In het geding brengen van schriftelijk bewijs / 20
29	Vragen aan getuigen over schriftelijk bewijs / 21
30	Waardering van schriftelijk bewijs / 21
31	Schriftelijke verklaring / 21
2.5	Modernisering van getuigenbewijs / 23
32	Alternatieven ter besparing van tijd en kosten / 23
33	Regeling inzake kantoorverklaringen / 23
34	Beeld- en geluidsopnamen / 24
3.	Wie kan getuige zijn? / 25
3.1	Inleiding / 25
35	Eenieder kan getuige zijn / 25
3.2	Natuurlijke personen / 25
36	Natuurlijke persoon en rechtspersoon / 25
37	Bekwaamheid / 26
3.3	Partijgetuigen / 26
3.3.1	<i>Inleiding / 26</i>
38	Eén woord, twee betekenissen / 26
3.3.2	<i>Aspecten van toelaatbaarheid / 26</i>
39	Wettelijk kader / 26
40	Equality of arms en partijgetuigen / 28
41	Bewijslevering tegen zichzelf / 29

3.3.3	<i>Wie is partijgetuige?</i> / 30
42	Partij als getuige / 30
43	Inhoud en strekking van beperkte bewijskracht / 30
44	Formele en materiële procespartij / 30
45	Een rechtspersoon is procespartij / 31
46	Cumulatie van partijen en vorderingen / 31
47	Cessie / 31
48	Huwelijk en geregistreerd partnerschap / 32
49	Peilmoment / 32
50	Schriftelijke verklaring van partijgetuige / 32
3.4	Minderjarigen en personen met een beperkte geestelijke ontwikkeling / 33
51	Bekwaamheid / 33
52	Beëdiging / 33
4.	Bevel tot getuigenverhoor / 35
4.1	Inleiding / 35
53	Overzicht / 35
4.2	Procesrechtelijk kader / 35
54	Getuigenverhoor en procesrechtelijk beslissingsmodel / 35
55	Recht op bewijslevering / 36
4.3	Het recht op getuigenbewijs / 37
4.3.1	<i>Inhoud en reikwijdte van het recht op getuigenbewijs</i> / 37
56	Toelaatbaarheid van getuigenbewijs / 37
57	De aanspraak op bewijslevering door getuigen / 37
58	Keuze van de te horen getuigen / 38
59	Een getuigenverhoor verzoeken / 39
4.3.2	<i>Het bewijsaanbod</i> / 39
60	Algemeen / 39
61	Voldoende specifiek / 40
62	Ter zake dienend / 41
63	Voldoende specifiek en ter zake dienend / 42
64	Dezelfde getuigen nogmaals horen / 42
65	Partijgetuige nogmaals horen / 43
66	Een bewijsaanbod in een laat stadium van de procedure / 43
67	Niet meer voldoende specifiek en ter zake dienend / 45
68	Een bewijsaanbod is vormvrij / 45

4.3.3	<i>Passeren van een bewijsaanbod / 46</i>
69	Algemeen / 46
70	Prognoseverbod / 48
71	Prognoseverbod en partijgetuige / 49
72	Toetsing in cassatie / 49
73	Buitenlands recht / 50
4.3.4	<i>Het recht op getuigenbewijs in verzoekprocedures / 51</i>
74	Hoofdregel en uitzonderingen / 51
4.4	Ambtshalve bewijs opdragen / 51
75	Discretionaire bevoegdheid / 51
76	Geen prognoseverbod / 52
4.5	Het gelasten van een getuigenverhoor / 52
4.5.1	<i>Inleiding / 52</i>
77	Tussenuitspraak / 52
4.5.2	<i>De bewijsopdracht / 53</i>
78	Aan welke partij / 53
79	Omtrent welke feiten / 53
80	Belang van het probandum / 53
81	De formulering van een probandum / 54
82	Bewijsopdracht bij mondelinge behandeling / 56
4.5.3	<i>Bewijsopdracht met betrekking tot bepaalde getuigen / 58</i>
83	De rol van partijen en de rechter / 58
4.5.4	<i>Tussentijds rechtsmiddel tegen bewijsopdracht / 58</i>
84	Karakter van de bewijsopdracht / 58
85	Art. 399 Rv / 59
4.6	Afzien van bewijslevering door getuigen / 59
86	Bewijsrisico / 59
87	Gedrag bij uitlating enquête / 59
88	Herkansing in hoger beroep / 60
5.	Vorbereiding van een getuigenverhoor / 61
5.1	Dagbepaling / 61
89	Twee varianten / 61
90	Planning / 61

5.2	Plaatsbepaling / 62
91	Getuigenverhoor in gerechtsgebouw / 62
92	Getuigenverhoor buiten gerechtsgebouw / 62
5.3	Opgave van te horen getuigen / 63
93	Uitlating enquête / 63
94	Aantal en namen van te horen getuigen / 63
95	Een partij verzuimt tijdig opgave van getuigen te doen / 64
5.4	Oproeping van getuigen / 64
96	Algemeen / 64
97	Inhoud van de oproeping / 65
98	Oproepingstermijn / 65
99	Oproeping tegen een datum en tijdstip / 66
100	Oproeping bij brief of aangetekende brief / 66
101	Oproeping van een tolk / 67
5.5	Contact met een getuige voorafgaand aan het getuigenverhoor / 67
102	Bewijsrisico / 67
103	Procesrechtelijk kader / 67
104	Voorlichting / 68
105	Voorlichting of beïnvloeding / 68
6.	Getuigplicht en verschoningsrecht / 71
6.1	Inleiding / 71
106	Overzicht / 71
6.2	Getuigplicht / 71
107	Inleiding / 71
6.2.1	<i>Inhoud van de getuigplicht / 72</i>
108	Verschijnen en verklaren / 72
109	Aard van de getuigplicht / 72
6.2.2	<i>De getuige verschijnt niet / 73</i>
110	Controle van de oproeping / 73
111	Nogmaals oproepen / 73
112	Bevel medebrenging / 74
113	Uitvoering van een bevel medebrenging / 75
114	Een tweede bevel medebrenging / 75
115	Getuige buiten Nederland / 75
116	Bevel medebrenging ten aanzien van partijgetuige / 76

6.2.3	<i>De getuige wil niet verschijnen omdat hij niet wil verklaren / 76</i>
117	Hoofregel: plicht tot verschijnen / 76
118	De rechter als getuige / 76
6.2.4	<i>De verschenen getuige weigert te verklaren / 77</i>
119	Onderzoek naar weigeringsgronden / 77
6.2.5	<i>Dwangmiddelen / 77</i>
120	Overzicht / 77
121	Uiterste middel / 78
122	Gijzeling / 78
123	Dwangsom / 79
6.2.6	<i>De partijgetuige weigert te verklaren / 79</i>
124	Geen dwangmiddelen / 79
125	Wel getuigplicht / 79
6.2.7	<i>Strafsancties / 80</i>
126	Handelen in strijd met de getuigplicht / 80
6.3	Verschoningsrecht / 80
6.3.1	<i>Inleiding / 80</i>
127	Getuigplicht en verschoningsrecht / 80
128	Incident / 80
129	Overzicht / 81
6.3.2	<i>Familieverschoningsrecht / 81</i>
130	Kring van verschoningsgerechtigden / 81
131	Partijgetuige / 82
132	Buiten de kring geen verschoningsrecht / 82
133	Toepassing / 82
6.3.3	<i>Strafrechtelijk verschoningsrecht / 83</i>
134	Inhoud en strekking / 83
135	Toepassing / 84
6.3.4	<i>Vaststelling van functioneel verschoningsrecht / 85</i>
136	Inhoud en strekking / 85
137	Geheimhoudingsplicht / 86
138	Belangenafweging / 86
139	Kring van verschoningsgerechtigden / 87
140	Partijgetuige / 89
141	Geen verschoningsrecht / 89
142	Mediator en grensoverschrijdende zaken / 90

6.3.5	<i>Afgeleid functioneel verschoningsrecht / 91</i>
143	Afgeleid van de verschoningsgerechtigde / 91
6.3.6	<i>Toepassing van functioneel verschoningsrecht / 92</i>
144	Verplichting tot verschijnen / 92
145	Bescherming van geheimhoudingsplicht / 92
146	Behandeling van beroep op verschoningsrecht / 93
147	Gebundelde behandeling van beroep op verschoningsrecht / 94
148	Reikwijdte verschoningsrecht / 94
149	Reikwijdte verschoningsrecht van rijksbelastingambtenaar / 95
150	Reikwijdte verschoningsrecht van notaris en advocaat / 96
6.3.7	<i>Rechtsmiddel tegen beslissing over verschoningsrecht / 97</i>
151	Positie van getuige / 97
152	Positie van partij / 98
7.	Het horen van getuigen / 99
7.1	Inleiding / 99
153	Overzicht / 99
7.2	Verhoor ter zitting / 99
154	Openbaarheid / 99
155	Verplaatsing van de zitting / 100
156	Telehoren / 100
7.3	Verhoor door één rechter / 101
157	Enkelvoudige kamer / 101
158	Meervoudige kamer / 101
7.4	Aanwezigheid van partijen / 102
159	Het recht aanwezig te zijn / 102
160	Een plicht aanwezig te zijn / 102
161	Afwezigheid van een partij of rechtshulpverlener / 103
7.5	Taal / 104
162	Welke taal / 104
163	Bijstand van een tolk / 105
7.6	Volgorde van te horen getuigen / 105
164	Keuze van de volgorde / 105
165	Partijgetuige als eerste? / 106
166	Beïnvloeding van getuigen / 107

7.7	Formaliteiten / 107
167	Inleiding / 107
168	Introductie van aanwezigen / 108
169	Introductie van de getuige / 108
170	Beëdiging / 108
7.8	Het horen van een getuige met oog voor de bewijswaardering / 110
171	Vragen over het probandum / 110
172	Onafhankelijkheid van de getuige / 111
173	Schriftelijke verklaring van de getuige / 111
174	Open vragen / 112
175	Bronnen van wetenschap / 112
176	Tijdsverloop / 113
177	Tegenstrijdigheden en inconsistenties / 113
178	Partijverklaringen / 114
7.9	Meineed / 114
179	Twijfels aan geloofwaardigheid / 114
180	Vermoeden van onwaarheid / 115
181	Onware verklaring in proces-verbaal van getuigenverhoor / 115
7.10	Beletten van de beantwoording van een vraag / 116
182	Algemeen / 116
183	Probandum / 116
184	Waarborg voor geheimhouding / 116
185	Vragen over onbekende stukken / 117
7.11	Proces-verbaal van getuigenverhoor / 117
186	Vormvereisten / 117
187	Weergave van totstandkoming van verklaringen / 118
188	Redenen van wetenschap / 118
189	Vastleggen van de verklaring / 119
190	Voorlezing en ondertekening / 119
191	Ondertekening en afgifte van proces-verbaal / 120
192	Proces-verbaal niet vereist / 121
7.12	Sluiting en heropening van een getuigenverhoor / 121
193	Vervolg van de procedure / 121
194	Heropening van getuigenverhoor / 122
7.13	Grensoverschrijdende rogatoire commissie / 123
195	Begrip en grondslag / 123
196	De getuige is niet in Nederland / 123
197	Geen rogatoire commissie / 124
198	Rogatoire commissie op verzoek van Nederlandse rechter / 125
199	Rogatoire commissie op verzoek van buitenlandse rechter / 125

8. Tegenbewijs door middel van getuigen / 127

8.1 Inleiding / 127

200 Overzicht / 127

8.2 Tegenbewijs door middel van getuigenbewijs / 127

201 Toegang tot tegenbewijslevering / 127

202 Specificatie in beginsel niet vereist / 128

203 Uitzondering: specificatie wel vereist / 129

204 Ter zake dienend / 130

205 Horen van getuigen / 130

8.3 Het recht op contra-enquête / 131

206 Aard en inhoud van het recht op contra-enquête / 131

207 Functies van contra-enquête / 131

208 Tijdstip contra-enquête / 132

8.4 Verzoekprocedures / 132

209 Tegenbewijs in verzoekprocedures / 132

9. Voorlopig getuigenverhoor / 133

9.1 Inleiding / 133

210 Overzicht / 133

9.2 Verzoek tot het houden van een voorlopig getuigenverhoor / 133

211 Verzoekprocedure / 133

212 Verzoek van een belanghebbende / 134

213 Verzoek van een partij / 134

9.3 Bevoegde rechter / 135

214 Absolute en relatieve competentie / 135

215 Verhouding tot andere procedures / 136

216 Toepasselijkheid EEX-Verordening / 136

9.4 Inhoud van het verzoek / 137

217 Algemene eisen / 137

218 Probandum / 137

9.5 Behandeling van het verzoek / 138

219 Uitgangspunt: mondelinge behandeling / 138

220 Spoedeisendheid / 138

9.6 Beoordeling van het verzoek / 138

221 Inleiding / 138

222 Toewijsbaarheid / 139

223	Afwijzingsgronden / 140
224	Rechtsmiddelen / 141
9.7	Het horen van getuigen in een voorlopig getuigenverhoor / 142
225	Dag- en plaatsbepaling / 142
226	Termijnen en formaliteiten / 142
227	Het verhoor / 143
228	Contra-enquête / 144
9.8	Einde van een voorlopig getuigenverhoor / 144
229	Sluiting en heropening / 144
230	Mondelinge behandeling / 144
10.	Waardering van getuigenbewijs / 147
10.1	Inleiding / 147
231	Overzicht / 147
10.2	Totstandkoming van een bewijsoordeel / 147
232	Bewijsoordeel / 147
233	Welke rechter oordeelt over het bewijs? / 148
234	Bewijswaardering / 149
235	Bewijswaardering in een volgende instantie / 150
236	Waardering van tegenbewijs / 151
237	Partijgetuige en partijverklaring / 151
238	Partijgetuige belast met tegenbewijs / 153
239	Bewijsovereenkomst / 154
240	Motivering van een bewijsoordeel / 154
10.3	Gevolgen van een bewijsoordeel / 156
241	Feitenvaststelling en beslissing / 156
242	Nadere bewijslevering / 156
243	Terugkomen van bindende eindbeslissing / 156
10.4	Voorlopig getuigenverhoor / 157
244	In het geding brengen van processen-verbaal / 157
245	Bewijswaardering na voorlopig getuigenverhoor / 157
11.	Kosten / 159
11.1	Inleiding / 159
246	Overzicht / 159
11.2	Begroting van kosten / 159
247	Uitgangspunten getuigenkosten / 159
248	Begroting van kosten van getuige / 160

249	Kosten partijgetuige / 161
250	Kosten van een tolk / 161
11.3	Kostenveroordeling / 162
251	Proceskostenveroordeling / 162
252	Kostenveroordeling getuige / 162
11.4	Voorlopig getuigenverhoor / 163
253	Afwikkeling kosten / 163
Lijst van aangehaalde literatuur / 165	
Trefwoordenlijst / 179	
Lijst van aangehaalde bepalingen / 183	
Lijst van aangehaalde rechtspraak / 189	

